ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 9.4.2025
COM(2025) 160 final

2025/0086 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε προγράμματα της Ένωσης

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η ΕΕ και η Ελβετία έχουν στενούς οικονομικούς, ιστορικούς, πολιτισμικούς, κοινωνικούς και πολιτικούς δεσμούς. Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Ελβετίας και η Ελβετία είναι ο τέταρτος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της ΕΕ. Περισσότεροι από 1,5 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ ζουν στην Ελβετία, ενώ σχεδόν 450 000 Ελβετοί πολίτες ζουν στην ΕΕ. Κάθε μέρα διασχίζουν τα σύνορα ΕΕ-Ελβετίας μερικές εκατοντάδες χιλιάδες μεθοριακοί εργαζόμενοι προς αμφότερες τις κατευθύνσεις.

Η ΕΕ και η Ελβετία συνδέονται επίσης από πληθώρα διμερών συμφωνιών. Η Ελβετία συμμετέχει στην εσωτερική αγορά της ΕΕ, μέσω των συμφωνιών που διέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, τις χερσαίες μεταφορές, τις αεροπορικές μεταφορές, την εμπορία γεωργικών προϊόντων και την αμοιβαία αναγνώριση σχετικά με την αξιολόγηση της πιστότητας[1]. Μέσω της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, η Ελβετία είναι επίσης συνδεδεμένη χώρα Σένγκεν. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 αυξήθηκε η συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και της Ελβετίας όσον αφορά τις διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας.

Επίσης, η Ελβετία υπήρξε ανέκαθεν ισχυρός εταίρος στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας. Η χώρα έχει συνεργαστεί με την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο πολυάριθμων ενωσιακών προγραμμάτων χρηματοδότησης που επικεντρώνονται κυρίως στην έρευνα, την καινοτομία και την εκπαίδευση. Από το 1987 τα ελβετικά πανεπιστήμια και φορείς του ιδιωτικού τομέα της χώρας συμμετέχουν ενεργά στα προγράμματα-πλαίσια της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία. Το ίδιο έτος άρχισε να ισχύει και η πρώτη διμερής συμφωνία επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας[2]. Η Ελβετία εξακολουθεί να συμμετέχει ενεργά σε διάφορες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, μεταξύ άλλων στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Πυρηνικών Ερευνών (CERN), στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος, στην ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας (COST) και στον Eureka. Επίσης, ήταν συνδεδεμένη με το πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ κατά την περίοδο 2014-2020[3] και συμμετείχε σε δραστηριότητες σχετικές με την ευρωπαϊκή κοινή

---

1 Συμφωνία σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές, συμφωνία σχετικά με τις σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών, συμφωνία για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης σχετικά με την αξιολόγηση της πιστότητας και συμφωνία σχετικά με τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων, οι οποίες υπεγράφησαν όλες στις 21 Ιουνίου 1999 (ΕΕ L 114 της 30.4.2002, σ. 1).

2 Συμφωνία-πλαίσιο επιστημονικής και τεχνικής συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας (ΕΕ L 313 της 22.11.1985, σ. 6) και απόφαση του Συμβουλίου, της 9ης Φεβρουαρίου 1987, για τη σύναψη συμφωνιών-πλαισίων επιστημονικής και τεχνικής συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Βασιλείου της Σουηδίας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, του Βασιλείου της Νορβηγίας και της Δημοκρατίας της Αυστρίας (ΕΕ L 71 της 14.3.1987, σ. 29).

3 Απόφαση του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 2014, σχετικά με την έγκριση της σύναψης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, της συμφωνίας επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας με το πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία «Ορίζων 2020» και με το πρόγραμμα έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, με το οποίο συμπληρώνεται το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», καθώς και τη ρύθμιση της

επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη κατά την περίοδο 2014-2020, βάσει της συμφωνίας σύνδεσης με το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» και την Ευρατόμ. Επιπλέον, στο παρελθόν η Ελβετία υπήρξε μέλος του προγράμματος Erasmus της ΕΕ[4].

Μολονότι ο σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και της Ελβετίας είναι στενές, παρακωλύονται παράλληλα από διάφορα μακροχρόνια διαρθρωτικά προβλήματα. Για την επίλυση των προβλημάτων αυτών, κατά την περίοδο μεταξύ του 2014 και του 2021 η ΕΕ και η Ελβετία διεξήγαγαν διαπραγματεύσεις με σκοπό τη σύναψη θεσμικής συμφωνίας-πλαισίου. Η θεσμική συμφωνία-πλαίσιο θα παρείχε επίσης το πλαίσιο διακυβέρνησης για πρόσθετες συμφωνίες σε τομείς σχετικούς με την εσωτερική αγορά στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία, όπως συμφωνίες τη διαπραγμάτευση των οποίων έχει εγκρίνει το Συμβούλιο, ιδίως για την ασφάλεια των τροφίμων (2003 και 2008) και την ηλεκτρική ενέργεια (2006). Επιπλέον, η θεσμική συμφωνία-πλαίσιο θα παρείχε το πλαίσιο διακυβέρνησης για τη συμφωνία σχετικά με την υγεία, τη διαπραγμάτευση της οποίας ενέκρινε το Συμβούλιο το 2008.

Οι διαπραγματευτές κατέληξαν σε συμφωνία σε τεχνικό επίπεδο σχετικά με σχέδιο κειμένου της θεσμικής συμφωνίας-πλαισίου τον Νοέμβριο του 2018. Λόγω της άρνησης του Ομοσπονδιακού Συμβουλίου να εγκρίνει το σχέδιο κειμένου, διακόπηκαν οι διαπραγματεύσεις των λοιπών συμφωνιών, καθώς τόσο το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 19ης Φεβρουαρίου 2019, όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στη σύστασή του της 26ης Μαρτίου 2019, έθεσαν τη σύναψη της θεσμικής συμφωνίας-πλαισίου ως προϋπόθεση για τη σύναψη νέων συμφωνιών πρόσβασης στην αγορά και για την πρόβλεψη βελτιωμένων όρων στις υφιστάμενες συμφωνίες. Στις 26 Μαΐου 2021, παρά τις περαιτέρω προσπάθειες εξεύρεσης λύσεων, το Ελβετικό Ομοσπονδιακό Συμβούλιο αποφάσισε να τερματίσει μονομερώς τις διαπραγματεύσεις για τη θεσμική συμφωνία-πλαίσιο. Η μονομερής απόφαση της Ελβετίας είχε ως αποτέλεσμα την προσωρινή διακοπή της διμερούς συνεργασίας στους τομείς της έρευνας, της καινοτομίας και της εκπαίδευσης.

Μετά την ανεπιτυχή έκβαση των διαπραγματεύσεων για τη θεσμική συμφωνία-πλαίσιο, τον Μάρτιο του 2022 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ελβετία ξεκίνησαν διερευνητικές συνομιλίες για να συζητήσουν το μέλλον των σχέσεών τους. Αποτέλεσμα αυτών των συνομιλιών ήταν μια κοινή αντίληψη η οποία, αφενός, αποτυπώνει τον τρόπο με τον οποίο αμφότερα τα μέρη αντιλαμβάνονται πολιτικά την πορεία μιας μελλοντικής διαπραγμάτευσης και, αφετέρου, προσδιορίζει τις συνιστώσες και τις παραμέτρους μιας ευρείας διαπραγματευτικής δέσμης, καθώς και σημεία σύγκλισης και λύσεις για θεσμικά και τομεακά θέματα καίριας σημασίας. Η διερευνητική διαδικασία επιβεβαίωσε το έντονο ενδιαφέρον αμφότερων των μερών να αναζωογονήσουν τη συνεργασία τους στους τομείς της έρευνας, της καινοτομίας και της εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό, η κοινή αντίληψη επιβεβαίωσε την πρόθεση να θεσπιστεί, ως μέρος της ευρύτερης δέσμης, ένα νομικό πλαίσιο που θα επιτρέπει στην Ελβετία να συμμετάσχει τόσο στο τρέχον ΠΔΠ 2021-2027 όσο και στις επόμενες γενιές προγραμμάτων της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων-πλαισίων για την έρευνα και την καινοτομία, του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» και του Erasmus+. Επιπλέον, η κοινή αντίληψη επιβεβαίωσε την πρόθεση αμφότερων των μερών να επανεκκινήσουν τις διαπραγματεύσεις για την εφαρμογή της υφιστάμενης συμφωνίας GNSS μεταξύ της ΕΕ και

συμμετοχής της Ελβετικής Συνομοσπονδίας στις δραστηριότητες ITER που διεξάγονται από την επιχείρηση Σύντηξη για ενέργεια (ΕΕ L 370 της 30.12.2014, σ. 19).

[4] Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας που καθιερώνει συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus (ΕΕ L 332 της 3.12.1991, σ. 52).

της Ελβετίας (Galileo και EGNOS) και να ξεκινήσουν συζητήσεις σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετίας στη συνιστώσα Copernicus του διαστημικού προγράμματος της ΕΕ.

Η κοινή αντίληψη εγκρίθηκε από το Ελβετικό Ομοσπονδιακό Συμβούλιο και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Νοέμβριο του 2023. Αμφότερα τα μέρη δεσμεύτηκαν να τη χρησιμοποιήσουν ως βάση για να λάβουν τις διαπραγματευτικές εντολές τους και δήλωσαν ρητά τη φιλοδοξία τους να ολοκληρώσουν τις διαπραγματεύσεις κατά τη διάρκεια του έτους 2024.

Κατόπιν τούτου, στις 20 Δεκεμβρίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση για απόφαση του Συμβουλίου για την έγκριση της έναρξης διαπραγματεύσεων σχετικά με την ευρεία δέσμη μέτρων που προσδιορίστηκαν και καθορίστηκαν κατά τη διάρκεια των διερευνητικών συνομιλιών. Γενικός στόχος των διαπραγματεύσεων αυτών ήταν ο εκσυγχρονισμός και η ενίσχυση των διμερών σχέσεων μεταξύ της ΕΕ και της Ελβετίας, η εξασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των εταιρειών της ΕΕ και της Ελβετίας που δραστηριοποιούνται στην εσωτερική αγορά, καθώς και η διασφάλιση των δικαιωμάτων των πολιτών της ΕΕ στην Ελβετία, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των διακρίσεων μεταξύ πολιτών διαφορετικών κρατών μελών. Με τον τρόπο αυτό, οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και οι ερευνητές αμφότερων των μερών θα έχουν τη δυνατότητα να επωφελούνται πλήρως από τη γεωγραφική εγγύτητα, τις κοινές αξίες και τους οικονομικούς δεσμούς μεταξύ της ΕΕ και της Ελβετίας. Παράλληλα, το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο ανέλαβε να φέρει εις πέρας τις αντίστοιχες προπαρασκευαστικές εργασίες από την ελβετική πλευρά. Μετά την ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών στην Ελβετία, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε στις 12 Μαρτίου 2024 απόφαση, με την οποία εξουσιοδότησε την Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις για την ευρεία δέσμη μέτρων, μαζί με λεπτομερείς διαπραγματευτικές οδηγίες.

Οι διαπραγματευτικές οδηγίες επιβεβαίωσαν ότι, στο πλαίσιο της δέσμης, η Επιτροπή θα πρέπει να διαπραγματευτεί μια αυτόνομη συμφωνία, στην οποία θα περιγράφονται οι γενικοί όροι και οι γενικές προϋποθέσεις για τη συμμετοχή της Ελβετίας σε ενωσιακά προγράμματα. Η συμφωνία αυτή θα πρέπει να διασφαλίζει μια δίκαιη ισορροπία μεταξύ των συνεισφορών και των οφελών που προκύπτουν από τη συμμετοχή στα εν λόγω προγράμματα, ενώ θα πρέπει επίσης να καθορίζει τους όρους συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένου του υπολογισμού των χρηματοδοτικών συνεισφορών για καθένα από τα εν λόγω προγράμματα και των διοικητικών δαπανών τους. Τα πρωτόκολλα για τη σύνδεση της Ελβετίας με ειδικά προγράμματα της Ένωσης θα πρέπει να περιλαμβάνουν τον κατάλογο των προγραμμάτων στα οποία συμμετέχει η Ελβετία για κάθε γενιά προγραμμάτων. Σύμφωνα με τις διαπραγματευτικές οδηγίες, η συμφωνία θα πρέπει επίσης να προβλέπει τη δυνατότητα μελλοντικής σύνδεσης της Ελβετίας με άλλα προγράμματα της Ένωσης μέσω πρωτοκόλλου ή πρωτοκόλλων, τα οποία θα εγκρίνονται μέσω απλουστευμένης διαδικασίας από μεικτή επιτροπή που θα συσταθεί βάσει της συμφωνίας.

Οι διαπραγματεύσεις για την ευρεία δέσμη μέτρων ξεκίνησαν στις 18 Μαρτίου 2024 από την πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Ursula von der Leyen, και την τότε πρόεδρο της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, κ. Viola Amherd. Η Επιτροπή διεξήγαγε τις διαπραγματεύσεις σε διαβούλευση με το Συμβούλιο, συμπεριλαμβανομένου του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων, και την Ομάδα ΕΖΕΣ η οποία ορίστηκε από το Συμβούλιο ως ειδική επιτροπή για τους σκοπούς των διαπραγματεύσεων με την Ελβετία. Ελήφθη δεόντως υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Οκτωβρίου 2023 και η Επιτροπή ενημέρωσε δεόντως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τη διαπραγματευτική διαδικασία

σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 10 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Μετά από εντατικές διαπραγματεύσεις εννέα μηνών, στις 20 Δεκεμβρίου 2024 η πρόεδρος κ. von der Leyen και η πρόεδρος κ. Amherd ανακοίνωσαν την επιτυχή ολοκλήρωση των συζητήσεων για όλα τα στοιχεία της ευρείας δέσμης. Η ευρεία δέσμη περιλαμβάνει την επικαιροποίηση των πέντε συμφωνιών που παρέχουν ήδη στην Ελβετία πρόσβαση στην εσωτερική αγορά της ΕΕ[5]· μια νέα συμφωνία για την ασφάλεια των τροφίμων, με την οποία θα δημιουργηθεί ένας κοινός χώρος ασφάλειας των τροφίμων που θα καλύπτει όλες τις διαστάσεις της τροφικής αλυσίδας· μια νέα συμφωνία για την υγεία, η οποία θα εξασφαλίσει στην Ελβετία τη δυνατότητα συμμετοχής σε μηχανισμούς και φορείς της ΕΕ για την αντιμετώπιση σοβαρών διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας, και συγκεκριμένα στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων και στο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης και αντίδρασης· μια νέα συμφωνία για την ηλεκτρική ενέργεια, η οποία θα επιτρέψει τη συμμετοχή της Ελβετίας στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ· μια νέα συμφωνία σχετικά με τη μόνιμη και δίκαιη χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας στην κοινωνική και οικονομική συνοχή εντός της Ένωσης, στην οποία θα συνυπολογίζεται το επίπεδο εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών· και μια νέα συμφωνία η οποία θα εξασφαλίσει στην Ελβετία τη δυνατότητα συμμετοχής σε διάφορα ενωσιακά προγράμματα που είναι ανοικτά στη σύνδεση με τρίτες χώρες, και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», στο πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ, στην επιχείρηση ITER/F4E (Σύντηξη για ενέργεια), στο πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη», στο πρόγραμμα Erasmus+, καθώς και στο πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health), ένα πρόγραμμα το οποίο αποσκοπεί στη συμπλήρωση της συνεργασίας που προβλέπεται στη συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και της Ελβετίας για την υγεία, η οποία αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ των δύο εταίρων στο πλαίσιο της ίδιας ευρείας δέσμης. Επιπλέον των στοιχείων που αναφέρονται ανωτέρω, η ευρεία δέσμη περιλαμβάνει επίσης χωριστό πρωτόκολλο σχετικά με την κοινοβουλευτική συνεργασία.

Μολονότι η συμφωνία σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης [συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε προγράμματα της Ένωσης (στο εξής: συμφωνία)] αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ευρύτερης δέσμης που διαπραγματεύτηκαν οι δύο εταίροι το 2024, η Επιτροπή αποφάσισε να επισπεύσει την πρόταση για την υπογραφή της, με σκοπό την έναρξη της προσωρινής εφαρμογής της —σύμφωνα με το άρθρο 18, εάν υπογραφεί πριν από τις 15 Νοεμβρίου 2025— με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2025. Η προσέγγιση αυτή θα καταστήσει δυνατή την εφαρμογή των μεταβατικών ρυθμίσεων που εκχώρησε η Επιτροπή στην Ελβετία κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων της ευρύτερης δέσμης, όσον αφορά τις διαδικασίες χορήγησης για την εκτέλεση των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων του 2025. Λόγω της σημασίας που έχει η συμμετοχή της Ελβετίας, η προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας είναι προς το συμφέρον της ΕΕ. Εξάλλου, η συμφωνία δεν θίγει την προσέγγιση ευρείας δέσμης που καθορίστηκε στο πλαίσιο της κοινής αντίληψης και επιβεβαιώθηκε από τις διαπραγματευτικές οδηγίες του Συμβουλίου, δεδομένου ότι η συμφωνία σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης περιλαμβάνει ρήτρα λήξης ισχύος, η οποία προβλέπει την παύση της προσωρινής εφαρμογής της

[5] Συμφωνία σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές, συμφωνία σχετικά με τις σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών, συμφωνία για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης σχετικά με την αξιολόγηση της πιστότητας και συμφωνία σχετικά με τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων, οι οποίες υπεγράφησαν όλες στις 21 Ιουνίου 1999 (ΕΕ L 114 της 30.4.2002, σ. 1).

συμφωνίας εάν η Ελβετία δεν ολοκληρώσει τις οικείες διαδικασίες που απαιτούνται για την έναρξη ισχύος της δέσμης έως το τέλος του 2028. Επιπλέον, η σύναψη της συμφωνίας προβλέπεται στο πλαίσιο της ευρύτερης δέσμης, η οποία περιλαμβάνει άλλες βασικές συμφωνίες που αποτέλεσαν αντικείμενο των διαπραγματεύσεων οι οποίες διεξήχθησαν το 2024. Η Επιτροπή προτίθεται να υποβάλει χωριστή πρόταση για τον σκοπό αυτό.

Δεδομένου ότι η Ελβετία θα συμμετάσχει επίσης στο πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ, καθώς και στην ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη, η παρούσα πρόταση συνοδεύεται από σύσταση της Επιτροπής για απόφαση του Συμβουλίου για την έγκριση της σύναψης και της προσωρινής εφαρμογής της συμφωνίας σχετικά με τα προγράμματα της Ένωσης (όσον αφορά θέματα που υπάγονται στη Συνθήκη Ευρατόμ).

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Όσον αφορά το περιεχόμενο, η συμφωνία σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης είναι παρόμοια με άλλες συμφωνίες που έχει συνάψει η Ευρωπαϊκή Ένωση τα τελευταία έτη με εταίρους όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, ο Καναδάς και η Νέα Ζηλανδία και, ως εκ τούτου, συνάδει με την πολιτική της Ένωσης στον συγκεκριμένο τομέα. Ωστόσο, η συμφωνία περιέχει ορισμένες ειδικές διατάξεις σχετικά με την ενσωμάτωσή της στην ευρεία δέσμη της οποίας η παρούσα συμφωνία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος, με σκοπό ειδικότερα να ληφθεί υπόψη η σύνδεση μεταξύ, αφενός, της συμμετοχής της Ελβετίας στο πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» και, αφετέρου, της νέας συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για την υγεία.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η συμφωνία, η οποία αποτελεί μέρος μιας ευρείας δέσμης συμφωνιών μεταξύ της ΕΕ και της Ελβετίας, σέβεται πλήρως τις Συνθήκες και διαφυλάσσει την ακεραιότητα και την αυτονομία της έννομης τάξης της Ένωσης. Προάγει τις αξίες, τους στόχους και τα συμφέροντα της Ένωσης και διασφαλίζει τη συνέπεια, την αποτελεσματικότητα και τη συνέχεια των πολιτικών και των δράσεών της.

Κατά τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης θα τηρούνται πλήρως οι βασικές πράξεις που καθορίζουν τα προγράμματα και οι ισχύοντες κανονισμοί της Ένωσης σχετικά με τη δημοσιονομική διαχείριση, όπως ο δημοσιονομικός κανονισμός[6].

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η συμφωνία καθορίζει τους κανόνες που ισχύουν για τη συμμετοχή της Ελβετίας σε οποιοδήποτε πρόγραμμα ή σε οποιαδήποτε δραστηριότητα της Ένωσης, ή σε μέρη αυτών, στα οποία έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει η Ελβετία, και καλύπτει ευρύ φάσμα τομέων στο πλαίσιο της ΣΛΕΕ, ιδίως τους τομείς της έρευνας και καινοτομίας, της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας, του αθλητισμού και του πολιτισμού, καθώς και άλλους τομείς κοινού ενδιαφέροντος, όπως ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η δράση στον τομέα της υγείας. Οι διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία ξεκίνησαν και ολοκληρώθηκαν ταυτόχρονα με τις διαπραγματεύσεις της ευρείας δέσμης. Η συμφωνία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τα άλλα στοιχεία της ευρείας δέσμης. Στο πλαίσιο αυτό, η συμφωνία προβλέπει την έναρξη ισχύος της με την επιφύλαξη της ολοκλήρωσης των εσωτερικών διαδικασιών που

[6] Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (αναδιατύπωση) (ΕΕ L, 2024/2509, 26.9.2024, σ. 1).

απαιτούνται για την έναρξη ισχύος δεκατριών άλλων πράξεων της δέσμης. Περιλαμβάνει ρήτρα λήξης ισχύος, η οποία προβλέπει την παύση της προσωρινής εφαρμογής της συμφωνίας εάν η Ελβετία δεν ολοκληρώσει τις οικείες διαδικασίες που απαιτούνται για την έναρξη ισχύος της δέσμης έως το τέλος του 2028. Η συμφωνία περιλαμβάνει επίσης διατάξεις οι οποίες διασφαλίζουν ότι η συμμετοχή της Ελβετίας στο πρόγραμμα δράσης της Ένωσης στον τομέα της υγείας συνδέεται στενά με τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για την υγεία. Επιπλέον, βάσει της συμφωνίας θα είναι δυνατή η λήψη αντισταθμιστικών μέτρων σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμφωνία σχετικά με τη συνεισφορά της Ελβετίας στη συνοχή. Δεδομένου ότι η συμφωνία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με άλλες βασικές συμφωνίες της ευρύτερης δέσμης, η συμφωνία θα πρέπει να συναφθεί κατά τον ίδιο χρόνο με τις άλλες συμφωνίες της δέσμης και ως αναπόσπαστο μέρος της εν λόγω δέσμης.

Λαμβανομένου υπόψη ότι η παρούσα συμφωνία προβλέπει τη σύνδεση με διάφορα προγράμματα της Ένωσης και αποτελεί μέρος μιας ευρείας δέσμης συνδεδεμένων συμφωνιών, ο κύριος στόχος της αντικατοπτρίζεται στη νομική βάση που προβλέπει τη σύσταση σύνδεσης, η οποία επιτρέπει στην Ένωση να αναλάβει δεσμεύσεις σε όλους τους τομείς που καλύπτονται από τις Συνθήκες. Επομένως, η κατάλληλη ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση του Συμβουλίου για την υπογραφή και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας, όσον αφορά θέματα που υπάγονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι το άρθρο 217 της ΣΛΕΕ. Εν προκειμένω, θα πρέπει να γίνει διάκριση από την περίπτωση των πρόσφατων συμφωνιών με τη Δημοκρατία της Κορέας, τον Καναδά και τη Νέα Ζηλανδία, όσον αφορά τη συμμετοχή των εν λόγω χωρών σε προγράμματα της Ένωσης και τη σύνδεσή τους με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», οι οποίες βασίστηκαν στο άρθρο 212 της ΣΛΕΕ λόγω του πιο περιορισμένου πεδίου εφαρμογής τους.

Η διαδικαστική νομική βάση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 8 δεύτερο εδάφιο της ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει τη λήψη απόφασης από το Συμβούλιο με ομοφωνία.

Ως εκ τούτου, η νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση του Συμβουλίου είναι το άρθρο 217 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ και το άρθρο 218 παράγραφος 8 δεύτερο εδάφιο της ΣΛΕΕ.

Η συμφωνία καλύπτει επίσης τη συμμετοχή της Ελβετίας σε δραστηριότητες που υπάγονται στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (στο εξής: Συνθήκη Ευρατόμ) και αφορούν την πυρηνική σύντηξη, τη σχάση και την εκπαίδευση. Η υπογραφή και προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας όσον αφορά θέματα που υπάγονται στη Συνθήκη Ευρατόμ υπόκειται σε σύσταση για απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με την έγκριση της σύναψης, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και της Ελβετίας, αφετέρου, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε προγράμματα της Ένωσης, η οποία υποβάλλεται μαζί με την παρούσα πρόταση στο πλαίσιο χωριστής διαδικασίας.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

ά.α.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

ά.α.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

ά.α.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

ά.α.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

ά.α.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

ά.α.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η συμφωνία θα έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ μέσω της σύνδεσης της Ελβετίας με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», με το πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ, με τις δραστηριότητες της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη, καθώς και με τα προγράμματα «Ψηφιακή Ευρώπη», Erasmus+ και «Η ΕΕ για την υγεία». Η συμφωνία προβλέπει δίκαιους και ισορροπημένους όρους για τη χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας στα ενωσιακά προγράμματα στα οποία θα συμμετέχει η Ελβετία και περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τις διοικητικές δαπάνες για τη διαχείριση των εν λόγω προγραμμάτων. Η συμφωνία περιλαμβάνει ρήτρα αμοιβαιότητας, με την οποία εξασφαλίζεται ότι οι νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση έχουν, στον βαθμό του εφικτού, πρόσβαση ώστε να συμμετέχουν σε ισοδύναμα προγράμματα έρευνας και καινοτομίας της Ελβετίας, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην εγχώρια νομοθεσία της Ελβετίας.

Οι ενδεικτικές δημοσιονομικές επιπτώσεις παρατίθενται στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο που συνυποβάλλεται με την παρούσα πρόταση.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

ά.α.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

ά.α.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Η συμφωνία σχετικά με τη συμμετοχή σε προγράμματα της Ένωσης καθορίζει το νομικό πλαίσιο για τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης, διασφαλίζοντας δίκαιη ισορροπία όσον αφορά τις συνεισφορές και τα οφέλη. Διασφαλίζει επίσης ότι δεν παρέχεται στην Ελβετία εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με τα προγράμματα στα οποία συμμετέχει η Ελβετία.

Η συμφωνία καθορίζει τους όρους υπολογισμού των χρηματοδοτικών συνεισφορών για επιμέρους προγράμματα και των διοικητικών δαπανών τους και εγγυάται τα δικαιώματα της Ένωσης για τη διασφάλιση χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Η συμφωνία καθορίζει επίσης άλλους όρους για τη συμμετοχή σε ενωσιακά προγράμματα, όπως διατάξεις σχετικά με την κινητικότητα των προσώπων που συμμετέχουν στην υλοποίηση των εν λόγω ενωσιακών προγραμμάτων. Η συμφωνία περιλαμβάνει τους όρους σχετικά με την αναστολή της συμμετοχής της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης και την καταγγελία της συμφωνίας. Επίσης, περιλαμβάνει διατάξεις οι οποίες διασφαλίζουν ότι οι περιπτώσεις αυτές δεν θίγουν τις νομικές δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί με ελβετικές οντότητες.

Η συμφωνία προβλέπει την προσωρινή εφαρμογή της με αναδρομική ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2025, εάν υπογραφεί πριν από τις 15 Νοεμβρίου 2025, με στόχο την έναρξη της συνεργασίας στους τομείς που καλύπτονται από τη συμφωνία κατά την ημερομηνία που ορίζεται για κάθε πρόγραμμα. Όσον αφορά τη συμμετοχή της Ελβετίας στο πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία», η ημερομηνία αυτή συνδέεται με την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας για την υγεία.

Το πρωτόκολλο I καλύπτει τη συμμετοχή της Ελβετίας στα προγράμματα «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» από την 1η Ιανουαρίου 2025 και στο πρόγραμμα Erasmus+ από την 1η Ιανουαρίου 2027. Το πρωτόκολλο I καλύπτει επίσης το πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ, καθώς και τις δραστηριότητες της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης «Σύντηξη για ενέργεια» (F4E) για τον ITER. Το πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ αποτελεί θέμα που υπάγεται στη Συνθήκη Ευρατόμ. Ως εκ τούτου, καλύπτεται από τη σύσταση για απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με την έγκριση της σύναψης, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της συμφωνίας σχετικά με θέματα που υπάγονται στη Συνθήκη Ευρατόμ, η οποία υποβάλλεται μαζί με την παρούσα πρόταση στο πλαίσιο χωριστής διαδικασίας.

Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» (2021-2027)[7] είναι το εμβληματικό πρόγραμμα της Ένωσης για την έρευνα και την καινοτομία. Το πρωτόκολλο I προβλέπει τη σύνδεση της Ελβετίας με ολόκληρο το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη». Ο πυλώνας I του προγράμματος αποσκοπεί πρωτίστως στην ενίσχυση της επιστημονικής και τεχνολογικής βάσης της ΕΕ, στη δημιουργία ευρωπαϊκών ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και στην προσέλκυση γνώσεων και ταλέντων στην Ευρώπη. Ο πυλώνας II αποσκοπεί στην αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων και στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας, συχνά δε μέσω έργων πολυεπιστημονικού ή διεπιστημονικού χαρακτήρα. Ο πυλώνας III επικεντρώνεται στην ανταγωνιστικότητα και τις καινοτόμες ικανότητες της ΕΕ. Η σύνδεση της Ελβετίας καλύπτει επίσης τα μέρη του προγράμματος που επικεντρώνονται στη διεύρυνση της συμμετοχής και στην ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.

Η Ελβετία αναμένεται να συνδεθεί με το Erasmus+, το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, από την 1η Ιανουαρίου 2027. Στόχος του προγράμματος είναι η υποστήριξη, μέσω της διά βίου μάθησης, της εκπαιδευτικής, επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης των ατόμων που συμμετέχουν στην εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, στην Ευρώπη και πέραν αυτής. Περιλαμβάνει δράσεις που επικεντρώνονται στην κινητικότητα, στη συνεργασία μεταξύ οργανισμών και στην ανάπτυξη πολιτικής. Η ιδιαιτερότητα του προγράμματος σε

[7] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη», τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 1).

σύγκριση με άλλα προγράμματα της Ένωσης είναι ότι το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού του εκτελείται υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης.

Το πρωτόκολλο Ι καθορίζει τους ειδικούς όρους για τη σύνδεση με το Erasmus+. Σύμφωνα με τη νομική βάση του προγράμματος[8], οι όροι αυτοί περιλαμβάνουν τον ορισμό εθνικής αρχής, τη σύσταση εθνικού οργανισμού και τον διορισμό ανεξάρτητου ελεγκτικού οργανισμού. Η συμμετοχή της Ελβετίας στο πρόγραμμα εξαρτάται από τη θετική εκ των προτέρων αξιολόγηση του εθνικού οργανισμού της και από την καταβολή χρηματοδοτικής συνεισφοράς. Κατά παρέκκλιση από τους χρηματοδοτικούς όρους που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία, και οι οποίοι περιορίζονται στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027, η επιχειρησιακή συνεισφορά της Ελβετίας θα ανέρχεται στο 70 % της κλίμακας συνεισφοράς που ορίζεται στη συμφωνία.

Όσον αφορά το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»[9], η Ελβετία θα συνδεθεί με όλα σχεδόν τα στοιχεία του προγράμματος εκτός από τον ειδικό στόχο 3 για την κυβερνοασφάλεια και τον ειδικό στόχο 6 για τους ημιαγωγούς, με τους οποίους δεν μπορεί να συνδεθεί καμία τρίτη χώρα (πλην των κρατών ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ). Συνεπώς, η Ελβετία θα συνδεθεί με τους ειδικούς στόχους ΕΣ 1 (Υπολογιστική υψηλών επιδόσεων), ΕΣ 2 (Τεχνητή νοημοσύνη), ΕΣ 4 (Προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες) και ΕΣ 5 (Εκδίπλωση και βέλτιστη χρήση των ψηφιακών δυνατοτήτων και διαλειτουργικότητα). Οι ελβετικές οντότητες θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στις προσκλήσεις για τις οποίες είναι επιλέξιμες.

Ορισμένες δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη», και συγκεκριμένα οι δράσεις που υπάγονται στον ειδικό στόχο 1 (Υπολογιστική υψηλών επιδόσεων) και στον ειδικό στόχο 2 (Τεχνητή νοημοσύνη), έχουν άμεσες επιπτώσεις στα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας της Ένωσης και των κρατών μελών της. Κατά συνέπεια, το άρθρο 12 παράγραφος 6 του κανονισμού για το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» περιορίζει τις δράσεις αυτές ενώ το πρόγραμμα εργασίας 2025-2027 προβλέπει ειδικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής.

Για τον σκοπό αυτό, στις 13 Ιανουαρίου 2025 απεστάλη στις αρμόδιες ελβετικές αρχές ερωτηματολόγιο, το οποίο θα πρέπει να συμπληρώσουν. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει τις απαντήσεις της Ελβετίας προκειμένου να διαπιστώσει αν οι οντότητες που είναι εγκατεστημένες στην Ελβετία μπορούν να συμπεριληφθούν στο πεδίο επιλεξιμότητας για τις σχετικές δράσεις. Το εν λόγω ερωτηματολόγιο είναι σε μεγάλο βαθμό πανομοιότυπο με εκείνο που διαβιβάστηκε στην Ελβετία τον Δεκέμβριο του 2024 όσον αφορά την αξιολόγηση βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695, με πρωταρχική διαφοροποίηση την εστίαση του κριτηρίου της αμοιβαιότητας στο πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» και την προσθήκη τομεακών παραμέτρων στο τμήμα σχετικά με τις άμεσες ξένες επενδύσεις.

Το πρωτόκολλο ΙΙ καλύπτει τη συμμετοχή της Ελβετίας στην ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη. Δεδομένου ότι το θέμα αυτό υπάγεται στη Συνθήκη Ευρατόμ, καλύπτεται από τη σύσταση για απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με την έγκριση της σύναψης, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της συμφωνίας σχετικά με θέματα που υπάγονται στη Συνθήκη Ευρατόμ, η οποία υποβάλλεται μαζί με την παρούσα πρόταση στο πλαίσιο χωριστής διαδικασίας.

---

[8] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/817 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος «Erasmus+»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (ΕΕ L 189 της 28.5.2021, σ. 1).

[9] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη και την κατάργηση της απόφασης (ΕΕ) 2015/2240 (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (ΕΕ L 166 της 11.5.2021, σ. 1).

Το πρωτόκολλο ΙΙΙ σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετίας στο πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» ορίζει ότι η Ελβετία μπορεί να συμμετέχει ως συνδεδεμένη χώρα και να συνεισφέρει σε συγκεκριμένα μέρη του προγράμματος «Η ΕΕ για την υγεία» που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/522. Τα συγκεκριμένα μέρη αφορούν την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων, όπως καλύπτεται από τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για την υγεία. Σύμφωνα με το πρωτόκολλο ΙΙΙ, η Ελβετία θα συμμετάσχει στο πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» από την 1η Ιανουαρίου του έτους που έπεται της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για την υγεία, για την εναπομένουσα διάρκεια του προγράμματος «Η ΕΕ για την υγεία» ή έως το τέλος του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, όποια από τις δύο περιόδους είναι βραχύτερη.

Το κείμενο της συμφωνίας υποβάλλεται στο Συμβούλιο μαζί με την πρόταση απόφασης για την υπογραφή και την προσωρινή εφαρμογή.

Σύμφωνα με τις Συνθήκες, εναπόκειται στην Επιτροπή να διασφαλίσει την υπογραφή της συμφωνίας, με την επιφύλαξη της σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

2025/0086 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε προγράμματα της Ένωσης

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 217, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 5 και το άρθρο 218 παράγραφος 8 δεύτερο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 12 Μαρτίου 2024 το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις με την Ελβετική Συνομοσπονδία για μια ευρεία δέσμη μέτρων σχετικών με τις διμερείς σχέσεις με την Ελβετική Συνομοσπονδία, στην οποία περιλαμβάνονται θεσμικές διατάξεις καθώς και διατάξεις περί κρατικών ενισχύσεων και, όπου απαιτείται, συγκεκριμένες προσαρμογές σε διμερείς συμφωνίες μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε τομείς που αφορούν την εσωτερική αγορά· συμφωνία για τη συμμετοχή της Ελβετίας σε προγράμματα της Ένωσης· και συμφωνία που αποτελεί τη βάση για μόνιμη συνεισφορά της Ελβετίας για τη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών[1]. Το Συμβούλιο εξουσιοδότησε επίσης την Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις με την Ελβετική Συνομοσπονδία σχετικά με τη σύναψη νέων συμφωνιών για την ηλεκτρική ενέργεια, την υγεία και την ασφάλεια των τροφίμων, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετίας στους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το διαστημικό πρόγραμμα της Ένωσης και για τους σιδηροδρόμους, καθώς και σχετικά με την τροποποίηση της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές με σκοπό να επιτραπούν οι ενδομεταφορές.

(2) Η Επιτροπή διαπραγματεύτηκε, εξ ονόματος της Ένωσης, ευρεία δέσμη συμφωνιών, στην οποία περιλαμβάνονται συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε προγράμματα της Ένωσης (στο εξής: συμφωνία), καθώς και πρωτόκολλα σχετικά με θεσμικές διατάξεις, διατάξεις περί κρατικών ενισχύσεων και τροποποιητικές

[1] Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/995 του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2024, με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων με την Ελβετική Συνομοσπονδία σχετικά με θεσμικές διατάξεις σε συμφωνίες μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας που αφορούν την εσωτερική αγορά, για συμφωνία για τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε ενωσιακά προγράμματα και για συμφωνία που αποτελεί τη βάση για μόνιμη συνεισφορά της Ελβετικής Συνομοσπονδίας στη συνοχή της Ένωσης (ΕΕ L, 2024/995, 26.3.2024).

διατάξεις για τις συμφωνίες μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε τομείς σχετικούς με την εσωτερική αγορά στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία· συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας για τη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση· συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για την υγεία· συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για την ηλεκτρική ενέργεια· πρωτόκολλο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων για τη δημιουργία κοινού χώρου ασφάλειας των τροφίμων· και συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Διαστημικό Πρόγραμμα.

(3) Η συμφωνία καθορίζει τους κανόνες που ισχύουν για τη συμμετοχή της Ελβετίας σε οποιοδήποτε πρόγραμμα ή σε οποιαδήποτε δραστηριότητα ή υπηρεσία της Ένωσης, ή σε μέρη αυτών, στα οποία έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει η Ελβετία, και καλύπτει ευρύ φάσμα τομέων, ιδίως τους τομείς της έρευνας και καινοτομίας, της πυρηνικής σύντηξης και σχάσης, της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας, του αθλητισμού και του πολιτισμού, καθώς και άλλους τομείς κοινού ενδιαφέροντος, όπως ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η δράση στον τομέα της υγείας. Επιπλέον, η συμφωνία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τα άλλα στοιχεία της ευρείας δέσμης. Στο πλαίσιο αυτό, η συμφωνία προβλέπει τη συμμετοχή της Ελβετίας στο πρόγραμμα δράσης της Ένωσης στον τομέα της υγείας, το οποίο συνδέεται στενά με τη συμφωνία για την υγεία· βάσει της συμφωνίας θα είναι δυνατή η λήψη αντισταθμιστικών μέτρων σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμφωνία σχετικά με την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας για τη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

(4) Οι διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία ξεκίνησαν και ολοκληρώθηκαν ταυτόχρονα με τις διαπραγματεύσεις της ευρείας δέσμης. Το άρθρο 17 της συμφωνίας προβλέπει ότι η έναρξη ισχύος της συνδέεται με την έναρξη ισχύος διαφόρων πράξεων που αποτελούν μέρος της δέσμης. Η συμφωνία προβλέπει επίσης την προσωρινή εφαρμογή της, η οποία, ωστόσο, παύει το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2028, εάν η Ελβετία δεν έχει ολοκληρώσει τις οικείες εσωτερικές διαδικασίες που απαιτούνται για την έναρξη ισχύος των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 17 της συμφωνίας. Η συμφωνία πρέπει να συναφθεί κατά τον ίδιο χρόνο με τα άλλα στοιχεία της ευρείας δέσμης και ως αναπόσπαστο μέρος της εν λόγω δέσμης. Συνεπώς, η απόφαση για τη σύναψη της συμφωνίας θα πρέπει να βασιστεί στη νομική βάση που προβλέπει τη σύσταση σύνδεσης, η οποία επιτρέπει στην Ένωση να αναλάβει δεσμεύσεις σε όλους τους τομείς που καλύπτονται από τις Συνθήκες.

(5) Η υπογραφή της συμφωνίας, εξ ονόματος της Ένωσης όσον αφορά θέματα που υπάγονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με την επιφύλαξη της σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

(6) Δεδομένου ότι η συμφωνία έχει ως στόχο τη διεύρυνση του πεδίου συνεργασίας μεταξύ των μερών, προβλέπει την προσωρινή εφαρμογή της από τα συμβαλλόμενα μέρη —σύμφωνα με τις αντίστοιχες εσωτερικές διαδικασίες και τη νομοθεσία τους— από την 1η Ιανουαρίου 2025, εκτός εάν η ημερομηνία υπογραφής της είναι μεταγενέστερη της 15ης Νοεμβρίου 2025, οπότε στην περίπτωση αυτή, τα

συμβαλλόμενα μέρη εφαρμόζουν προσωρινά τη συμφωνία από την 1η Ιανουαρίου 2026.

(7) Συνεπώς, η συμφωνία θα πρέπει να εφαρμοστεί προσωρινά από την Ένωση όσον αφορά θέματα που υπάγονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(8) Σύμφωνα με το άρθρο 18 της συμφωνίας, η προσωρινή εφαρμογή της παύει το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2028, εάν η Ελβετία δεν έχει ολοκληρώσει, έως την εν λόγω ημερομηνία, τις οικείες εσωτερικές διαδικασίες που απαιτούνται για την έναρξη ισχύος των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 17 της συμφωνίας.

(9) Η υπογραφή και προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας όσον αφορά θέματα που υπάγονται στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας υπόκειται σε χωριστή διαδικασία δυνάμει της εν λόγω Συνθήκης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Εγκρίνεται η υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, όσον αφορά θέματα πλην εκείνων που υπάγονται στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (στο εξής: Συνθήκη Ευρατόμ), της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε προγράμματα της Ένωσης (στο εξής: συμφωνία), με την επιφύλαξη της σύναψης της εν λόγω συμφωνίας[2].

Άρθρο 2

Με την επιφύλαξη της αμοιβαιότητας, η συμφωνία, όσον αφορά θέματα πλην εκείνων που υπάγονται στη Συνθήκη Ευρατόμ, εφαρμόζεται προσωρινά σύμφωνα με το άρθρο 18 της συμφωνίας[3].

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημέρα της έκδοσής της.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος

[2] Το κείμενο της συμφωνίας δημοσιεύεται στην ΕΕ L [...].

[3] Η ημερομηνία από την οποία η συμφωνία θα εφαρμοστεί προσωρινά θα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

«ΕΣΟΔΑ» — ΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΚΕΛΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

1. ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ:

Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε προγράμματα της Ένωσης («Ορίζων Ευρώπη», Erasmus+, «Η ΕΕ για την υγεία»[1], «Ψηφιακή Ευρώπη»).

2. ΓΡΑΜΜΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ:

Πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»

Γραμμή εσόδων (κεφάλαιο/άρθρο/θέση): 6 0 1 0 — «Ορίζων Ευρώπη» — Έσοδα με ειδικό προορισμό

Ποσό εγγεγραμμένο στον προϋπολογισμό για το εν λόγω οικονομικό έτος:

Τα έσοδα θα διατεθούν στην ακόλουθη γραμμή δαπανών (κεφάλαιο/άρθρο/θέση):

Ολόκληρο το άρθρο 01 01 01 (01 01 01 01, 01 01 01 02, 01 01 01 03, 01 01 01 11, 01 01 01 12, 01 01 01 13, 01 01 01 71, 01 01 01 72, 01 01 01 73, 01 01 01 74, 01 01 01 76)

Ολόκληρο το άρθρο 01 02 01 (01 02 01 01, 01 02 01 02, 01 02 01 03)

Ολόκληρο το άρθρο 01 02 02 (01 02 02 10, 01 02 02 11, 01 02 02 12, 01 02 02 20, 01 02 02 30, 01 02 02 31, 01 02 02 40, 01 02 02 41, 01 02 02 42, 01 02 02 43, 01 02 02 50, 01 02 02 51, 01 02 02 52, 01 02 02 53, 01 02 02 54, 01 02 02 60, 01 02 02 61, 01 02 02 70)

Ολόκληρο το άρθρο 01 02 03 (01 02 03 01, 01 02 03 02, 01 02 03 03)

Ολόκληρο το άρθρο 01 02 04 (01 02 04 01, 01 02 04 02)

Άρθρο 01 02 05

Γραμμή προϋπολογισμού 20.XX Διοικητικές δαπάνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Erasmus+

Γραμμή εσόδων (κεφάλαιο/άρθρο/θέση): 6 0 1 0 — Erasmus+ — Έσοδα με ειδικό προορισμό

Ποσό εγγεγραμμένο στον προϋπολογισμό για το εν λόγω οικονομικό έτος:

Τα έσοδα θα διατεθούν στην ακόλουθη γραμμή δαπανών (κεφάλαιο/άρθρο/θέση):

Ολόκληρο το άρθρο

Erasmus+ (Τομέας 2: 07.030101, 07.030102, 07.0302, 07.0303, 07.010201.xx, 07.010275)

Erasmus+ (Τομέας 6: 15.020102, 14.020150, 14.010175, 15.010175).

Γραμμή προϋπολογισμού 20.XX Διοικητικές δαπάνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

[1] Το πρωτόκολλο ΙΙΙ σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετίας στο πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» ορίζει ότι η Ελβετία μπορεί να συμμετέχει ως συνδεδεμένη χώρα και να συνεισφέρει σε συγκεκριμένα μέρη του προγράμματος «Η ΕΕ για την υγεία» που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/522. Τα συγκεκριμένα μέρη αφορούν την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων, όπως καλύπτεται από τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για την υγεία.

«Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)

Τίτλος 6: Έσοδα, εισφορές και επιστροφές που σχετίζονται με τις πολιτικές της Ένωσης, κεφάλαιο 6 1: Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες, άρθρο 6 1 1: Ανάκαμψη και ανθεκτικότητα, και θέση:

6113 Πρόγραμμα «EU4Health» — Έσοδα με ειδικό προορισμό

Τα έσοδα θα διατεθούν στις ακόλουθες γραμμές δαπανών:

Γραμμή του προϋπολογισμού	**Τίτλος**
06 01 05 73 — Τομέας 2β	Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για την Υγεία και τον Ψηφιακό Τομέα — Συνεισφορά από το πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)
06 01 05 01 — Τομέας 2β	Δαπάνες στήριξης για το πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)
06 06 01 — Τομέας 2β	Πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)
20 02 01 01 — Τομέας 7	Συμβασιούχοι υπάλληλοι
20 04 01 — Τομέας 7	Πληροφοριακά συστήματα

«Ψηφιακή Ευρώπη»

Γραμμή εσόδων (κεφάλαιο/άρθρο/θέση): 6 0 2 2 — «Ψηφιακή Ευρώπη» — Έσοδα με ειδικό προορισμό

Ποσό εγγεγραμμένο στον προϋπολογισμό για το εν λόγω οικονομικό έτος: 19 296 000

Τα έσοδα θα διατεθούν στην ακόλουθη γραμμή δαπανών (κεφάλαιο/άρθρο/θέση):

02 01 30 01	Δαπάνες στήριξης για το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»
02 01 30 73	Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για την Υγεία και τον Ψηφιακό Τομέα — Συνεισφορά από το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»
02 04 02 10	Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» — Υπολογιστική υψηλών επιδόσεων
02 04 03 00	Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» — Τεχνητή νοημοσύνη
02 04 04 00	Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» — Δεξιότητες
02 04 05 01	Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» — Ανάπτυξη
02 04 05 02	Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» — Ανάπτυξη / Διαλειτουργικότητα

Γραμμή προϋπολογισμού 20.XX	Διοικητικές δαπάνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ[2]

☐ Η πρόταση δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις

☐ Η πρόταση δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στις δαπάνες αλλά έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στα έσοδα

☑ Η πρόταση έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στα έσοδα με ειδικό προορισμό

[2] Όλα τα αριθμητικά στοιχεία για τα έτη 2026 και 2027 που αναφέρονται στο παρόν τμήμα είναι ενδεικτικά και αντιστοιχούν στις τελευταίες διαθέσιμες εκτιμήσεις.

Οι επιπτώσεις στα έσοδα είναι οι ακόλουθες:

«Ορίζων Ευρώπη»

(σε εκατ. EUR με τρία δεκαδικά ψηφία)

Γραμμή εσόδων	Επιπτώσεις στα έσοδα	Περίοδος XX μηνών, που αρχίζει την ηη/μμ/εεεε *(κατά περίπτωση)*	Έτος N (2025)
6 0 1 0	1 934,043	Περίοδος 36 μηνών, που αρχίζει την 1/1/2025	636,724

Κατάσταση μετά τη δράση			
Γραμμή εσόδων	2025	2026	2027
6 0 1 0	636,724	640,836	656,483

Γραμμή δαπανών	2025	2026	2027
Άρθρα 01 01 01, 01 02 01, 01 02 02, 01 02 03, 01 02 04, 01 02 05	621,194	622,171	631,234
20 XX	15,530	18,665	25,249

Erasmus+

(σε εκατ. EUR με τρία δεκαδικά ψηφία)

Γραμμή εσόδων	Επιπτώσεις στα έσοδα	Περίοδος XX μηνών, που αρχίζει την ηη/μμ/εεεε *(κατά περίπτωση)*	Έτος N (2027)
6 0 1 0	181,1	Περίοδος 12 μηνών, που αρχίζει την 1/1/2027	181,1

Γραμμή εσόδων	2027
6 0 1 0	181,1

Γραμμή δαπανών	2027

Άρθρα: 07.030101, 07.030102, 07.0302, 07.0303, 07.010201, 07.010275	174,1
20 XX	7,0

«Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)

(σε εκατ. EUR με ένα δεκαδικό ψηφίο)

Γραμμή εσόδων	Επιπτώσεις στα έσοδα[3]	Περίοδος 24 μηνών, που αρχίζει από την 1/1/2026	Έτος N
Άρθρο 6113	47,738[4]	01/01/2026[5]	31.12.2027

Γραμμή εσόδων	2026[6]	2027
Άρθρο 6113	23,869	23,869

(σε εκατ. EUR με ένα δεκαδικό ψηφίο)

Γραμμή δαπανών	Τίτλος	Κονδύλια του 2026
06 01 05 73	Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για την Υγεία και τον Ψηφιακό Τομέα — Συνεισφορά από το πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)	0,684
06 01 05 01	Δαπάνες στήριξης για το πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)	0,292
06 06 01	Πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)	22,425
20 02 01 01	Συμβασιούχοι υπάλληλοι	0,234
20 04 01	Πληροφοριακά συστήματα	0,234

3 Το ποσό αποτελεί εκτίμηση με βάση τον τύπο ή τη μέθοδο που ορίζεται στο τμήμα 4.

4 Το συνολικό ποσό διαφέρει ελαφρώς από το συνολικό ποσό που αναγράφεται στον πίνακα κατωτέρω λόγω στρογγυλοποίησης των ετήσιων ποσών προς τα άνω κατά ένα δεκαδικό ψηφίο.

5 Η Ελβετία συμμετέχει στο πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» από την 1η Ιανουαρίου του έτους που έπεται της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για την υγεία, για την εναπομένουσα διάρκεια του προγράμματος «Η ΕΕ για την υγεία» ή έως το τέλος του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, όποια από τις δύο περιόδους είναι βραχύτερη.

6 Το ποσό βασίζεται στο κονδύλιο ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων που έχει προγραμματιστεί στο πρόγραμμα εργασίας του προγράμματος «Η ΕΕ για την υγεία» για το 2024.

«Ψηφιακή Ευρώπη»

(σε εκατ. EUR με τρία δεκαδικά ψηφία)

Γραμμή εσόδων	Επιπτώσεις στα έσοδα	Περίοδος XX μηνών, που αρχίζει την ηη/μμ/εεεε *(κατά περίπτωση)*	Έτος N (2025)
6 0 2 2	59,875	Περίοδος 36 μηνών, που αρχίζει την 1/1/2025	19,296

Κατάσταση μετά τη δράση			
Γραμμή εσόδων	2025	2026	2027
6 0 2 2	19,296	18,793	21,786

Γραμμή δαπανών	2025	2026	2027
Άρθρα 02 01 30 02 04 02 02 04 03 02 04 04 02 04 05	18,826	18,245	20,948
20 XX	0,470	0,548	0,838

4. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

Σύμφωνα με άρθρο 325 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η Επιτροπή υποχρεούται να καταπολεμά την απάτη ή οιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Επομένως, η πρόληψη και η ανίχνευση της απάτης αποτελούν γενική υποχρέωση όλων των υπηρεσιών της Επιτροπής στο πλαίσιο των καθημερινών δραστηριοτήτων τους οι οποίες περιλαμβάνουν τη χρησιμοποίηση πόρων.

Απάτες ή παρατυπίες που αφορούν κονδύλια της ΕΕ έχουν ιδιαίτερα αρνητικό αντίκτυπο στη φήμη της Επιτροπής και στην εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ. Η τρέχουσα στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης [COM(2019) 196] εγκρίθηκε στις 29 Απριλίου 2019 προς αντικατάσταση της στρατηγικής του 2011. Πρόκειται για έγγραφο πολιτικής που καθορίζει τις προτεραιότητες της Επιτροπής όσον αφορά την καταπολέμηση της απάτης, ενόψει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027. Οι κύριοι στόχοι της στρατηγικής της Επιτροπής του 2019 για την καταπολέμηση της απάτης είναι 1) η «ακόμα καλύτερη κατανόηση των μορφών απάτης, των προφίλ των απατεώνων και των συστημικών τρωτών σημείων που συνδέονται με την απάτη εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ» (συλλογή και ανάλυση δεδομένων) και 2) η «βελτιστοποίηση του συντονισμού, της συνεργασίας και των ροών εργασιών για την καταπολέμηση της απάτης, ιδίως μεταξύ των υπηρεσιών και των εκτελεστικών οργανισμών της Επιτροπής» (συντονισμός, συνεργασία και

διαδικασίες). Η στρατηγική συνοδεύεται από σχέδιο δράσης, το οποίο αναθεωρήθηκε τον Ιούλιο του 2023 και το οποίο, όπως και το προηγούμενο, επιδιώκει την ενίσχυση όλων των συνιστωσών του κύκλου καταπολέμησης της απάτης: πρόληψη, εντοπισμός, διερεύνηση και διόρθωση.

Οι κατευθυντήριες αρχές και τα πρότυπα-στόχοι της στρατηγικής της Επιτροπής του 2019 για την καταπολέμηση της απάτης είναι τα εξής:

- μηδενική ανοχή στην απάτη·
- καταπολέμηση της απάτης ως αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελέγχου·
- οικονομική αποδοτικότητα των ελέγχων·
- επαγγελματική ακεραιότητα και ικανότητα του προσωπικού της ΕΕ·
- διαφάνεια όσον αφορά τον τρόπο χρήσης των κονδυλίων της ΕΕ·
- πρόληψη της απάτης, κυρίως θωράκιση των προγραμμάτων δαπανών κατά της απάτης·
- ουσιαστική ικανότητα διερεύνησης και έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών·
- ταχεία διόρθωση (συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης καταχρασθέντων κονδυλίων και της επιβολής δικαστικών / διοικητικών κυρώσεων)·
- καλή συνεργασία μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων, ιδίως μεταξύ των αρμόδιων ενωσιακών και εθνικών αρχών, και μεταξύ των υπηρεσιών όλων των οικείων θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ·
- αποτελεσματική εσωτερική και εξωτερική επικοινωνία σχετικά με την καταπολέμηση της απάτης.

Τα άρθρα 11 έως 14 της συμφωνίας περιέχουν λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, η οποία περιλαμβάνει επίσης μέτρα καταπολέμησης της απάτης. Τα εν λόγω μέτρα πρέπει να εφαρμόζονται οριζόντια για τη διασφάλιση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ σε όλα τα προγράμματα ή τις δραστηριότητες της Ένωσης που θα καλύπτονται από μελλοντικά πρωτόκολλα τα οποία θα εγκριθούν από τη μεικτή επιτροπή στο πλαίσιο της συμφωνίας για τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας με ορισμένα προγράμματα ή δραστηριότητες της ΕΕ. Εφαρμόζονται επίσης στα πρωτόκολλα, δεδομένου ότι τα πρωτόκολλα και τα παραρτήματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της εν λόγω συμφωνίας.

Ειδικότερα, τα άρθρα 11 και 12 της συμφωνίας καθορίζουν τις αναγκαίες λεπτομέρειες και διαδικασίες και καθιστούν δυνατή την απρόσκοπτη εκτέλεση των καθηκόντων των φορέων για τη διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ [της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή άλλων προσώπων εντεταλμένων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας]. Καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης των προγραμμάτων ή των δραστηριοτήτων που καλύπτονται από τα πρωτόκολλα της συμφωνίας, η αρχή παραμένει η ίδια: τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αφορούν την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και τη διερεύνηση παρατυπιών, μεταξύ άλλων και περιπτώσεων απάτης, την ανάκτηση των απολεσθέντων, των αχρεωστήτως καταβληθέντων ή των κακώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όπου ενδείκνυται, την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, πρόσωπα ή οντότητες που είναι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης πρέπει να συνεργάζονται πλήρως για την προστασία των οικονομικών

συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχουν τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση που απαιτείται στην Επιτροπή, στην OLAF και στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και να μεριμνούν ώστε τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης να εκχωρούν ισοδύναμα δικαιώματα. Όπως προβλέπεται ρητά στο άρθρο 11 παράγραφος 4 της συμφωνίας, οι αξιολογήσεις και οι έλεγχοι μπορούν να διενεργούνται και μετά την αναστολή της εφαρμογής ενός πρωτοκόλλου, την παύση της εφαρμογής ή την καταγγελία της συμφωνίας.

Η συμφωνία διασφαλίζει τη δυνατότητα της OLAF να διενεργεί, στο έδαφος της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, διοικητικές έρευνες, συμπεριλαμβανομένων επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων, σε ελβετική οντότητα που αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος σχετικής συμφωνίας χρηματοδότησης ή σε τρίτο μέρος ελβετικής οντότητας που εφαρμόζει τη συμφωνία χρηματοδότησης βάσει σύμβασης, σύμφωνα με τη σχετική συμφωνία χρηματοδότησης και άλλη εφαρμοστέα σύμβαση και στον βαθμό που προβλέπεται σε αυτές. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στην επικράτεια της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η OLAF ενεργούν κατά τρόπο που συνάδει με την ελβετική νομοθεσία.

Οι εν λόγω αξιολογήσεις και έλεγχοι μπορούν να διενεργούνται από τους υπαλλήλους της Ένωσης, ειδικότερα από υπαλλήλους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, ή από άλλα πρόσωπα εντεταλμένα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στην επικράτεια της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή άλλα εντεταλμένα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόσωπα ενεργούν κατά τρόπο που συνάδει με την ελβετική νομοθεσία.

Οι ελβετικές αρχές συνεργάζονται, σύμφωνα με τις ισχύουσες πράξεις διεθνούς συνεργασίας με τις αρχές της Ένωσης ή των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για τη διερεύνηση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της παραπομπής ενώπιον της δικαιοσύνης των εικαζόμενων δραστών και συνεργών των εν λόγω ποινικών αδικημάτων. Τα αιτήματα που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ισχύουσες πράξεις διεθνούς συνεργασίας μπορούν να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, αιτήματα που υποβάλλονται σε σχέση με έρευνες ή διώξεις της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Η δυνατότητα αυτή καθιστά δυνατή τη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, όπως προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Επιπλέον, η συμφωνία προβλέπει αποτελεσματικό μηχανισμό για τη διασφάλιση της εκτέλεσης των αποφάσεων της Επιτροπής στην επικράτεια της Ελβετικής Συνομοσπονδίας.

5. ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η μέθοδος υπολογισμού της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε όλα τα προγράμματα της Ένωσης ορίζεται στο άρθρο 7 σχετικά με τους χρηματοδοτικούς όρους και συμπληρώνεται από τα άρθρα 8 και 9 της συμφωνίας και το παράρτημα Ι σχετικά με τις διατάξεις δημοσιονομικής εκτέλεσης της συμφωνίας.

Όσον αφορά το πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία», η εκτιμώμενη κατανομή της συνεισφοράς της συνδεδεμένης χώρας στις διάφορες γραμμές του προϋπολογισμού του προγράμματος βασίζεται στο σχετικό μερίδιο κάθε γραμμής του προϋπολογισμού του προγράμματος στον προϋπολογισμό της ΕΕ (πιστώσεις C1, με βάση τον δημοσιονομικό προγραμματισμό για την περίοδο 2021-2027, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης συμπληρωματικής χρηματοδότησης με έσοδα από πρόστιμα — άρθρο 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου). Ένα ενδεικτικό ποσό της συνεισφοράς της συνδεδεμένης χώρας θα

χρησιμοποιηθεί επίσης για την κάλυψη των αποκεντρωμένων διοικητικών δαπανών (Εξωτερικό προσωπικό / Άλλες δαπάνες διαχείρισης).